

Tartalomjegyzék

- 1 A .profile és .bashrc állományok
- 2 Környezeti változók módosítása, beállítása
- 3 A bash által használt néhány fontosabb környezeti változó
- 4 Az alias parancs
- 5 Egy példa .profile (vagy .bashrc) állomány
- 6 További tájékozáshoz

A .profile és .bashrc állományok

A **bash** shell indulása során először ellenőrzik, hogy bizonyos fájlok léteznek-e, és ha igen, akkor a bennük lévő parancsokat értelmezi és végrehajtja. Ezen fájlok között számunkra a két legfontosabb a HOME könyvtárunkban elhelyezkedő **.profile** és **.bashrc**, amelyek segítségével személyes igényeink szerint tudjuk módosítani a **bash** parancsértelmező viselkedését. A **.profile**-ban elhelyezett parancsok csak az ún. **login shell**-ekben, míg a **.bashrc**-ben elhelyezettek csak a **nem-login shell**-ekben futnak le a parancsértelmező indítása során. **Login shell**-t indítunk pl. egy **ssh**-s vagy **putty**-os bejelentkezés alkalmával, és **nem-login shell**-t indíthatunk a **bash** vagy az **xterm** parancs begépelésével. Ez utóbbiakhoz persze előbb szükségünk van egy már működő parancsértelmezőre -- tipikusan egy **login shell**-re.

Környezeti változók módosítása, beállítása

A **bash** viselkedését sok ún. környezeti változó befolyásolja különböző módokon. Ezeket a változókat az **export** parancs segítségével változtathatjuk meg, és az **echo** parancs segítségével ellenőrizhetjük értéküket. Pl. a *sajat_valtozom* nevű környezeti változót az alábbiak szerint módosíthatjuk:

```
$ export saját_valtozom=valami
```

Az eredményt pedig az alábbi parancssal ellenőrizhetjük:

```
$ echo $saját_valtozom
valami
```

(A shell változóira való hivatkozás módja: \$változó-név.)

A bash által használt néhány fontosabb környezeti változó

- A **HOME** nevű változó tartalmazza a saját HOME könyvtárunk elérési útját a teljes fájlrendszeren belül. (Ezt csak nagyon kivételes esetben lehet célszerű módosítanunk.)
- A **PATH** nevű változó tartalmazza mindazon könyvtárak nevét, melyekben a **bash** keresni fogja a futtatható programokat. Ez a lista általában csak az operációs rendszer által nyújtott legfontosabb parancsokat tartalmazó könyvtárakra terjed ki:

```
$ echo $PATH
/usr/local/bin:/bin:/usr/bin:/usr/X11R6/bin
```

Ha viszont szeretnénk a saját programjainkat is ugyanolyan egyszerűen elindítani (az elérési útvonal megadása nélkül), mint a rendszerparancsokat, akkor célszerű lehet ennek a változónak a módosítása. Többnyire két *könyvtárral* célszerű kiegészíteni az alapértelmezett listát: az aktuális munkakönyvtárral (.) ill. ha sok saját programunk van, akkor az azokat tartalmazó pl. a közvetlenül a HOME könyvtárunk alatti *bin* könyvtárral:

```
$ export PATH=$PATH:.$HOME/bin
```

Persze, ha ez a módosítás valóban indokolt, akkor az is nagyon valószínű, hogy erre minden egyes bejelentkezésünk után szükségünk lesz. Ekkor a parancsnak a minden alkalommal való újbóli begépelése helyett célszerűbb azt elhelyezni a **.profile** állományban.

- A **PS1** változó segítségével a promptunkat szabályozhatjuk. Az *egyszer? szövegen túlmenően* néhány speciális dolgot is elhelyezhetünk a promptunkban. Pl. praktikus lehet a promptban elhelyezni az aktuális könyvtárat (**\w**), a gép nevét (**\H**), esetleg az időt (**\t**, **\T**, **\@** vagy **\A**) vagy más egyéb dolgot, melyekről a **man bash** parancssal kaphatunk bővebb információt. Egy lehetséges prompt beállító parancs:

```
$ export PS1="http://wiki.math.bme.hu\t \H//\w> "http://wiki.math.bme.hu
15:01:54 omnibus//~>
```

Ha a parancsot a parancssorból adtuk ki, annak hatását azonnal le is mérhetjük.

(A "http://wiki.math.bme.hu/"http://wiki.math.bme.hu és a

"http://wiki.math.bme.hu">"http://wiki.math.bme.hu közötti '~' jelentése: jelenleg éppen a **HOME** könyvtárunkban vagyunk.)

Mivel az egyszer már praktikusnak talált promptot általában szeretnénk minden bejelentkezésünk idején használni, célszerű a **PS1** változó módosítását is a **.profile**-ban elhelyezni.

Az alias parancs

A **bash** parancsainak működését általában kapcsolók széles skálájával lehet módosítani. A számunkra fontos kombinációk minden alkalommal való begépelése helyett az **alias** parancs segítségével ún. beceneveket használhatunk. Pl. az

```
$ alias ll="http://wiki.math.bme.hu ls -l"http://wiki.math.bme.hu
```

parancsot követően a **bash** ismerni fogja az **ll** parancsot. Mindannyiszor, ha leírjuk, hogy **ll** a **bash** automatikusan átfordítja azt az **ls -l** parancsra.

Fájlok véletlenszerű törlése (**rm**), másolása (**cp**) ill. mozgatása (**mv**) esetenként végzetes hibákat okozhat. Ezen hibák többnyire megelőzhetők a **-i** kapcsoló használatával. Ehhez vagy minden alkalommal be kell írunk az ilyen parancsok mögé a kapcsolót, vagy az **alias** parancs segítségével módosíthatjuk a parancsok alapértelmezett viselkedését:

```
$ alias cp="http://wiki.math.bme.hu cp -i"http://wiki.math.bme.hu
```

Ezen parancsot követően pl. a "http://wiki.math.bme.hu cp **a.txt b.txt**"http://wiki.math.bme.hu parancs abban az esetben, ha már korábban is létezett egy 'b.txt' nevű fájl, akkor annak az automatikus felülírása helyett (ez történne a **-i** kapcsoló nélkül), az "http://wiki.math.bme.hu új **cp**"http://wiki.math.bme.hu parancs meg fogja kérdezni, hogy komolyan gondoltuk-e a fájl felülírását.

A környezeti változók módosításához hasonlóan, az **alias** parancsot is többnyire a **.profile** állományban célszerű alkalmazni.

Egy példa .profile (vagy .bashrc) állomány

```
export PATH=$PATH:.$HOME/bin
export PS1="http://wiki.math.bme.hu\t \H//\w> "http://wiki.math.bme.hu

alias ll="http://wiki.math.bme.hu ls -l"http://wiki.math.bme.hu
```

Profile,_bashrc,_alias

```
alias la="http://wiki.math.bme.huls -a"http://wiki.math.bme.hu
alias lla="http://wiki.math.bme.huls -la"http://wiki.math.bme.hu

alias rm='rm -i'
alias cp='cp -i'
alias mv='mv -i'

alias euler="http://wiki.math.bme.hussh euler.math.bme.hu"http://wiki.math.bme.hu
alias maple='cd $HOME/working; maple'
```

További tájékozódáshoz

[Bash gyorsbillentyűk, beírt parancsok visszahívása](#)

[A bash hivatalos oldala](#)